

انسانیت
تفاوت
است

سندرم بینرزی 3

پژوهشگر، دانشجو معلم: پیام بذرافشان

قسمت سوم

چند سال پیش عده ای از افراد برای گذراندن اوقات فراغت خود به پارک ملی یوسیتی (Yosemite National Park) رفته بودند؛ شب هنگام صدای فریاد مردی بلند می شود. یکی از افراد حاضر در کمپ ماجرا را اینگونه بیان می کند: «دیر وقت بود و می خواستم برای استراحت به بستر بروم که صدای فریاد مردی برخاست. مطمئن نبودم که این فریاد به علت درد است یا تعجب؛ و یا به دلیل شادی یا ترس. شاید هم کسی مورد حمله خرس واقع شده بود. از کیسه خواب خود بیرون خزیدم و به اطراف نگرستم. از همه طرف ده ها نور چراغ دستی به طرف یک نقطه متمرکز می شد. چندین نفر به سوی فردی که فریاد کشیده بود می دویدند. معلوم شد که فریاد او ناشی وحشتی بوده که از آتش گرفتن اجاق نفتی اش به وی دست داده بود.»

اما به راستی چرا رفتار مردمی که برای تفریح آمده بودند با نظریات دارلی و لاتانه و وقایعی مثل قتل کیتی تفاوت داشت؟ از چه جهاتی این موقعیت‌ها متفاوت بودند؟ حداقل دو عامل در اردوگاه وجود داشت که در موقعیت‌های قبلی وجود نداشت.

یکی از این عوامل، "احساس هم‌سرنوشتی" است که معمولاً برای مردمی که علایق و شادی‌ها و سختی‌ها و شرایط محیطی یکسانی مانند اردوگاه دارند پدید می‌آید. هرچه محیط محدودتری داشته باشیم حس هم‌سرنوشتی بیشتر می‌شود.

بر این اساس در روستاها و عشایر، همبستگی و احساس هم‌سرنوشتی بسیار بالاست و در مقابل در کلان‌شهرها بسیار ضعیف است.

عامل دیگر که رابطه تنگاتنگی با عامل اول دارد،
"امکان فرار از موقعیت" است.

تماشاگران واقعه جنویز می توانند از پشت پنجره های خود کنار
رفته و به خلوت خانه های خود پناه ببرند و یا در خیابان به راه خود
ادامه بدهند و از موقعیت دور شوند. آن ها رابطه ای چهره به
چهره با قربانی نداشتند و می دانستند در مدت زمان کوتاهی می
توانند از موقعیت دور شوند. در صورتی که در اردوگاه هرچه در
آن شب رخ می داد، صبح روز بعد همه با آن مواجه می شدند و
راه فراری از آن نداشتند. در چنین موقعیتی افراد بیشتر مایلند
مسئولیت همدیگر را بر عهده بگیرند.

در ایران نیز احساس هم سرنوشتی در حوادث انقلاب و بعد از
آن در دفاع مقدس، به شدت اوج گرفت و منجر به شکل
گیری حرکت های عظیمی مثل جهاد سازندگی شد. اما رفته رفته
این حرکت ها رو به زوال نهاد و هم اکنون چالش های زیادی
را برای کشور پدید آورده است.

